

Innhold

Forord	11
Innledning	13
Bokas oppbygning	14
Kapittel 1	
Hvorfor foreldresamarbeid?	20
Brudd og endring i barnets liv	22
En mor, som var førstegangsforelder, forteller	24
Hvorfor lytter de ikke?	26
Refleksjoner i lys av fortellingene	27
Noen forskersynspunkt på tidlig barnehagestart	29
Oppsummering	31
Kapittel 2	
Tidlig innsats - et utdanningspolitisk anliggende	33
Tidlig innsats og livslang læring	34
Tidlig innsats - et instrumentelt prosjekt?	42
Myndighetenes vektlegging	45
Tidlig start - for mange og små barn	46
Full barnehagedekning - både ønsket og omdiskutert	47
Kapittel 3	
Foreldresamarbeid - tidlig innsats til barnets beste	54
Pålagte tiltak i foreldresamarbeidet	54
Tidlig innsats - et motto for grunnlagstenkning i foreldresamarbeidet	56
Et felles grunnlag for praksis	57
Tillit og trygghet	58
Tett kommunikasjon	59
Respekt	60

Praksis for å lykkes med tilknytning	61
Rutiner og dokumentasjon	64
Generell informasjon og informasjonskanaler	66
Møteplasser	67
Oppsummering om tiltakskjeder	68
Kompetansedeling som vitalisering av foreldresamarbeidet	69
Personalets faglige trygghet	71
<i>Artikkel: Viktig å se og høre foreldrene</i>	73

Kapittel 4

Foreldresamarbeid og samfunnsmandat	77
Samfunnsmandatet	77
Barnehagens oppdrag, oppgavene	80
Delt ansvar	81
Foreldres medvirkning	83
Om å avklare forventninger og krav	84
Endringer i samfunnet med konsekvenser for relasjonene	86
Foreldre som samarbeidspart	88

Kapittel 5

Hva er en barnehage? Ulike forventninger	93
Barnehagepedagogiske tradisjoner- faglige dilemmaer	96
Barnehagen – en pedagogisk virksomhet	98
Sammensatte oppgaver – temaer til debatt	101
Pedagogikkens kjernetemaer og barnehagens særtrekk	102
<i>Artikkel: Safia forteller</i>	104
Endret syn på barn	105
Praktiske rutiner i hverdagslivet	106
Barnehagen – en omsorgsinstitusjon	107
<i>Artikkel: Omsorg i barnehagen</i>	109
Barnet, og barnehagen som barndommens sted	110
Barnehagen som samfunnsinstitusjon – den institusjonaliserte barndom ..	111
Oppsummering	115
<i>Artikkel: Forstyrre far?</i>	117

Kapittel 6

Menneskerettigheter - til barnets beste	120
Forholdet mellom foreldre og barn	121
Barn i lovgivingen - et lite bakteppe	123
FNs Verdenserklæring om menneskerettigheter, barn og foreldre	126
FNs barnekonvensjon	128
Menneskerettigheter, FN's barnekonvensjon og foreldresamarbeid	131
Et aktuelt dilemma - religions- og trosfrihet	133
Barnets rettigheter	136
Utdanning og oppdragelse - foreldres rett til å velge	138
Noen konsekvenser for barnehagen	140
FNs barnekonvensjon og forskning om barn og barndom	141
Oppsummering	144

Kapittel 7

Barnehagens grunnlagsdokumenter	146
Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens oppgaver og innhold ...	147
Oppdragsgiveren og samfunnsmandatet	148
Formelle sider ved Lov og rammeplan	149
Barnehageloven og Menneskerettsloven	150
Prosser omkring grunnleggende dokumenter	151
Rammeplanen - styringsverktøy og styringslinjer	152
Samarbeid med foreldrene - en lovpålagt oppgave	153
Samfunnsmandat og foreldremandat	156
Barnehagens verdier og verdiforankring	157
Barnehagemyndighetenes generelle oppgaver	159
Foreldreutvalget for barnehagen - på nasjonalt nivå	163
Lokale foreldreutvalg	166

Kapittel 8

Mangfold - berikelse og utfordring	167
Barnehagen og utdanningspolitikken	170
Samer som urfolk	172
Mangfoldige utfordringer	174
Barnets møte med det fremmede	176
«Den flerkulturelle barnehagen»	178
<i>Artikkel: Et brev til ettertanke</i>	181

Kapittel 9

Å være leder - i spenningsfeltet mellom makt og tillit 184

Lederens hovedoppgave og nye utfordringer 184

Ledelse - et relasjonelt arbeid i et etisk perspektiv 185

Makt og disiplinering 187

Pedagogisk virksomhet og makt og ansvar 189

Aktuelle samfunnsmessige utfordringer 190

Endringer i forvaltningen - konsekvenser for ledere 192

Å lede små og store institusjoner 193

En personlig ledelsesfilosofi 194

Hvilken visdom formidler fortellinger? 196

Tanker fra moderne ledelsesfilosofi 197

Lovens bestemmelser om personalet 200

Avsluttende kommentar 205

Litteraturliste 207